

- Qəzənfər müəllim, siz Azərbaycan ədəbiyyatı ilə yanaşı, İraq ədəbiyyatına da yaxın insansınız. Sizi "Kərkükşünaslığın banisi" adlandırırlar. Bu da həqiqətdir ki, müasir dövrümüzə İraq türkmanları mövzusunda danışarkən, Qəzənfər Paşayev ismi vurğulanır. Ədəbiyyata bu cür bağlılığın kökü haradan və nədən qaynaqlanır?

- İraq türkmanları Azərbaycanın bir hissəsi olduğundan, bu ədəbiyyata yaxınlığım, bağlılığım da əcdad, kök birliyindən qaynaqlanır. 2000-ci ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev Türkiyə Cümhuriyyəti Ali Məktəb Rektorları Şurasının ilk sədri, dünya şöhrətli pediatr İhsan Doğramacının xahişi ilə "Qardaşlıq" dərgisinə verdiyi müsahibədə belə deyir: "Tarixi araşdıranda gördüm ki, Güney Azərbaycanı, Quzey Azərbaycanı və İraq türkmanları bir bütövün parçalarıdır". Bu bağlılığın nəticəsidir ki, İraq türkmanları mövzusu mənim yaradıcılığımın ana xəttini təşkil edir. Belə ki, "İraq-türkman folkloru" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə etmişəm. İraqda yaşayan azərbaycanlıların, İraq türkmanlarının ədəbi-mənəvi yaradıcılığının tədqiqi və təbliği yaradıcılığımın müstəsnaıdır. "Kərkük bayatıları", "Arzu-Qəmbər dastanı", "Kərkük mahnıları", "İraq-Kərkük atalar sözləri", "Kərkük tapmacaları", "Kərkük folkloru antologiyası", "İraq-türkman folkloru", "İraq-türkman bayatıları" və digər kitablarım vardır. Onu da vurğulayım ki, çox zaman məni türkman ədəbiyyatının, folklorunun tədqiqatçısı kimi təqdim edirlər. Əslində dünyanın bir çox ölkələrində olmuş, onların ədəbiyyatına da maraq göstərmişəm. Bu, Azərbaycana, vətənimə olan bağlılığın nəticəsində olub. Səfər etdiyim ölkələrdə ölkəmizlə bağlı yazılan ədəbiyyatları araşdırmağa çalışmışam. Azərbaycan Pedaqoji Dillər İnstitutunun ingilis dili fakültəsini bitirmişəm və ABŞ və İngiltərədə ixtisasartırma kurslarını keçmişəm. Məhz bu ölkələrə də səfər edən ədəbiyyatşünaslardan ilki mənəm. Amerikada olarkən dünya şöhrətli fransız yazıçısı Alekandr Dümanın "Qafqaz səfəri" əsərini üzə çıxardım. Bildiyiniz kimi, A.Düma Qafqazda, o cümlədən, Azərbaycanın Dərbənd, Quba, Bakı, Şamaxı və Şəki şəhərlərində olub. Yazıçı vətənə döndükdən sonra "Qafqaz səfəri"ni yazır. Bu əsər 1859-cu ildə Parisdə fransızca, 1861-ci ildə Tiflisdə rusca, 1962-ci ildə Nyu-Yorkda ingiliscə çap olunur. Mən də vətənə dönrəkən əsəri ingiliscədən Azərbaycan dilinə tərcümə etdim. Onu hissə-hissə "Ədəbiyyat" qəzetində dərc etdirərkən "Yazıçı" nəşriyyatının direktoru Əjdər Xanbabayev maraqlandı və onun tapşırığı, dəstəyi ilə altı ay ərzində əsərin tərcüməsinə nail olduq və əsər böyük sevgi ilə qarşılandı. A.Düma Azərbaycan həyatının real boyalarını, lövhələri dəqiqliyi ilə əsərində göstərə bilmişdir. 1858-ci ildə Azərbaycanda olan yazıçı xalqımızın adət-ənənələrini, ictimai-mədəni mühitini parlaq ifadə etmişdir. Şəki Xan Sarayının uçulmuş vəziyyətinin təsvirini verməklə yanaşı, onun birinci mərtəbəsində Rusiya qubernatoru və yüksək səviyyəli insanlar üçün xüsusi yerin olduğunu əks etdirir və yazır ki, ruslar belə bir xalqdır ki, başqa xalqların mənəvi

Müsahibimiz ədəbiyyatşünas, folklorşünas, publisist, dilçi, yazıçı və tərcüməçi, professor Qəzənfər Paşayevdir

irsini məhv etmək üçün əllərindən gələni edirlər. A.Düma rusların Xan Sarayını dağıtdıqlarını göstərir. Onun bizim islam dini ilə bağlı olan bəzi fikirləri də maraq doğurur. Müəllif göstərir ki, bir gün Şəki bazarında gəzərkən başı nəyəse toxunur və görür ki, insan asıblar. Məlum olur ki, Şəki İpək fabrikinə hücum zamanı tutulan bir nəfəri görk olsun deyə asıblar. İnsanların laqeydliklə buradan ötüb keçdiklərini görən və A.Düma bu biganəliyin səbəbini yerli sakinlərdən soruşarkən bildirilir ki, bu, asılan insanın qisməti, taleyidir. Müəllif göstərir ki, mən buna pə-

ğışlamaq olarmı?" filminə görürsünüz, pislik etmiş bir insanı bağışlamaq olar olmaz, - deyə tərəddüd yaranır. Yalnız vətənə xəyanəti bağışlamaq mümkün deyil. Mən cavanlıqda bu əsəri əxz etdim və anladım ki, vətən məfhumu heç nə ilə əvəzlənə bilməz. Yeniyetməlik və gənclik illərində oxuduğum kitabların icmalını tutardım. Ədəbiyyata, ədəbiyyatşünaslığa olan bu həvəsim bu gün də davam edir.

- Bu günədək bir çox kitablar yazan Qəzənfər müəllim "Borcumuzdur bu ehtiram" adlı kitabın onun üçün ən önəmlisi olduğunu bildi-

hitlə bağlı olur. İnsan həyatı ilə bağlı bir günlük proqnoz vermək çox çətinidir, bu, yalnız həftəlik, aylıq, illik mümkündür. Ötən əsrlərdə nücum elmi olub ki, bu da ulduzlarla, planetlərlə məşğul olan bir elm sahəsidir. Həqiqətən də göyün yerə təsiri böyükdür. Mən gənclikdən qoroskopla məşğul olmuşam və buna inamım da faktlara söykənir. Mənim bu əsərim çap olunana qədər Nostradamus haqqında çoxlu sayda qeyri-obyektiv fikirlər yazılır, söylənilirdi. Bu əsər ictimaiyyətə təqdim olunandan sonra araya çox sakitlik çökdü. Elə 2012-ci ilin dekabrında dünyanın dağılacağını bəyan edirdilər. Axı boş söz-söhbətə, əsassız fikirlərə

rir. Buna səbəb nədir?

- Bu kitabın adı xalq şairi Səməd Vurğunun poeziyasından bir misradır. Kitabda ünsiyyətdə olduğum, tanıdığım dəyərli insanlar haqqında fikirlərim, düşüncələrim, onlarla bağlı olan xatirələrim yer alıb. "Borcumuzdur bu ehtiram" da Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev, Səməd Vurğun, Rəsul Rza, Bəxtiyar Vahabzadə, Fərman Kərimzadə, Əlfə Qasimov, Nigar Rəfibəyli, Əzizə Cəfərzadə, İhsan Doğramacı kimi şəxsiyyətlər barədə yazılar yer alıb. Hər

inanmaq olmaz. Nostradamusu oxuyun, görün bu haqda nəse yazılıbmı? Nostradamusun kodlaşdırılmış yaradıcılığını çox zaman təhrif edirlər. Bir hadisə baş verməmiş onu şərh etmək mümkün deyil. Nostradamusda bir katren var, dörd misradan ibarətdir. Deyir ki, Roma papası bir ölkəyə gələcək, ölkənin kralı deyəcək ki, Romaya qayıdanda mənim xalqıma ibadət elə, dünyasını dəyişəndə yerinə oğlu gələcək və ölkəni əmin-amanlıqla idarə edəcək. Bu, belə də olur. 6 ay bu mülahizə üzərində işlədim. Bir çox dünya ölkələrini rəhbərlərinin hakimiyyət

Milli ruha, milli düşüncəyə bağlılıq: ömrün kamillik və müdrilik zirvəsində

Qəzənfər Paşayev: "Azərbaycandakı əmin-amanlıq dünyanın heç bir ölkəsində yoxdur"

rəstləş etdim və anladım ki, belə dini olan xalq stress keçirməz. Mənim Amerikada olduğum müddətdə marağıma səbəb bir də Nyu-York Universitetinin professoru Sula Benetin "Necə yaşayasan - yüzü haqlayasan" kitabı oldu. Bu əsəri də tərcümə etdim və kitab 1989-cu ildə Əjdər Xanbabayevin köməyi ilə çapdan çıxdı. Sula Benet 6 il Qafqazda olub və Azərbaycan haqqında dəyərli fikirləri var. O, əsərdə Azərbaycanı və azərbaycanlıları çox qiymətləndirir. Amerikadan çox qiymətli əsərləri Azərbaycana gətirmişəm və bir çox tədqiqatlarım var. Odur ki, mən təkəcə İraq türkmanları ədəbiyyatı, folkloru ilə deyil, ədəbiyyatşünaslıqla ciddi şəkildə məşğul olmuşam. M.F.Axundov adına Azərbaycan Pedaqoji Dillər İnstitutunun xarici dillər kafedrasına 20 ildən artıq rəhbərlik etmişəm. Xarici dildə kitablarım çapdan çıxıb. İngiltərə, Amerika, Hindistan, Səudiyyə Ərəbistanı, Suriya, Türkiyə, Rusiya və digər ölkələrdə konfranslarda məruzələr oxumuşam. Ömrümün 45 ilini müəllimlik sənətinə həsr etmişəm. Gənclikdən bədii əsərlərin ciddi şəkildə oxumuşam. Hər əsər mənim həyatımda, formalaşmağımda əhəmiyyətli olub. "Taras Bulba" əsərini bir gecədə oxumuşam. Bu əsəri mütaliyədən sonra başa düşdüm ki, insanı bütün hallarda bağışlamaq olar. "Onu ba-

yazı mənim üçün əzizdir. Buradakı məqalələr həyatı hadisələrdən yaranıb. Onların hər biri ilə bağlı gözəl xatirələrim var. 1968-ci ildə mənim Rəsul Rza ilə birlikdə "Kərkük bayatıları" kitabım çapdan çıxdı. Rəsul Rzanın böyüklüyünü birgə yaradıcılıq zamanı gördüm. Gənc bir insanın tanınan, seçilən bir yaradıcı ilə imzası, kitab hazırlaması onun böyüklüyü idi. Sonradan bu yaxın münasibət mənim yaradıcılığımın inkişafında rol oynadı.

- Qəzənfər müəllim, tarixi hadisələrin ilkin proqnozlarını verən Nostradamusun möcüzəli aləminə səyahətinə nəzər salmaq istərdik. "Nostradamusun möcüzəli aləmi" kitabına marağın yaranmasına səbəb nə oldu? Ömrünüzün yeddi ilini Nostradamusun fəaliyyətinə həsr etməkdən təəssüflənirsinizmi?

- Mən ömrümün 7 ilini deyil, 20 ilini bu işə həsr etmişəm. "Altı il Dəclə-Fərat sahillərində" elmi-publisistik əsərimdə qoroskop var. Bu, Şərq qoroskopudur. Yeri gəlmişkən, deyim ki, bu gün bəzi mətbu orqanlarında, televiziyalarda qoroskoplar verirlər. Onların heç biri həqiqətə uyğun deyildir. Çünki qoroskop mü-

dövrünə nəzər saldım. Onun fikirlərindəki gerçəklikləri yaşadım. İndiyə qədər bu hadisələr şərh olunmurdu. Roma Papası ötən əsrin ikinci yarısına qədər Vakıtdan çıxmamışdır. Əvəllər kim şərh edə bilirdi ki, hansı ölkəyə gedəcək. Hadisələrin vaxtı yetişməliydi. Nostradamusun bir çox katrenlərini şərh etmək mümkün deyildir. Onun adından Rusiyada və digər ölkələrdə çoxlu sayda kitablar çapdan çıxır. Bunların bir çoxu həqiqətdən uzaqdır. Nostradamus kitabında V.Putinin hakimiyyətə gələcəyini göstərirdi. "Qara üzlü insanın" ("Çelovek çornım litsom")- kəşfiyyatçının hakimiyyətə gələcəyini yazıb. Bəstəboy, başının tükü az, cılız, kəşfiyyatçı, bu həmə V.Putindir. Onun dövründə Rusiyanın yüksələcəyini Nostradamus göstərir və 2025-ci ildə Rusiyanın dünyanın ən qüdrətli ölkəsinə çevriləcəyini də qeyd edir. XVI əsrdə yazılmış bu tarixi proqnozlar zaman ötdükcə özünü doğruldur. Yazır ki, albanlar Araz çayı üzərində ermənilərə məğlub olacaqlar. Buna səbəb ov tufəngi ilə müharibəyə çıxmaq olub. Bu münaqişə xeyli davam edəcək. Bu müharibə bizim xeyrimizə həll olunacaqdır. Bunları Nostradamus göstərir.

Əvvəl Səh. 11

- *Nostradamusun qənaətlərini, uzaqgörənliyini tədqiq edib, öyrəndiniz. Bütün bunların fəvqündə sizin baxışınızda dəyişiklik yarandı mı?*

- Baxışlarımda fərqliliyə gəlincə, ilk olaraq deyim ki, Nostradamus qeyd edir ki, yazıya pozu yoxdur. Qəzavü-qədəre gəlincə, Nostradamus göstərir ki, insan mövcud olan düşmənçiliyi aradan qaldırmaqlıdır ki, hadisə baş verməsin. Azərbaycanın, görün, ömrü yarımçıq qalmış nə qədər şairləri olub. Əli Kərimi yaşasaydı, bu gün dünyanın ən böyük şairlərindən biri olardı. Ona Tanrı böyük istedad vermişdi. Ancaq o, yalnız Azərbaycanın şairi olaraq qaldı. O potensial ki, Tanrı tərəfindən verilir, bu, dünya miqyasına çıxarılmalıdır. Mənim dünyagörüşüm, baxışım bu kitabı sona yetirdikdən sonra tamamilə dəyişib. Həyatda insan xeyirxah olmalıdır. Bacardığın qədər insanlara mənəvi dayaq olmalısın. İnsana həyatda üç şey yaşaymaz. Padşaha xəbəslilik, varlıya xəsislik, alimə hərislik. Bu ifadələrin özü bir kitabın mövzudur.

Mən bu kitabı başa çatdırdıqdan sonra, baxış və hərəkətlərimdə mövcud olan dəyişiklikləri mənimlə ünsiyyətdə olan insanlar belə sezdilər. Çox dəyişmişəm. Təvəzökarlıqdan uzaq olsa da, deyim ki, məclislərin arzuolunan insanına çevrilmişəm. Bu, zəhmətim, əməlim sayəsindədir.

- *Qəzənfər müəllim, siz milli ruha, milli düşüncəyə, milli ədəbiyyata bağlı insansınız. Yaradıcılığınızın əsas bir hissəsi sovet dövrünə təsadüf edir. Bu illərdə yaradıcılığınız hansı qadağa qoyulubmu, yaxud mənfə bir təsiri olubmu?*

- Mətbuatda xalq yazıçısı Elçinin "Sovet sosrealizmi bizə nə verdi?" silsilə məqalələri dərc olunmuşdu. Sonra mən "İtir-diklərimiz, qazandıqlarımız" məqaləsi ilə

çıxış etdim. Etiraf edək ki, biz sovet dövründə ədəbiyyat sahəsində çox nailiyyətlər əldə etmişik. Roman janrı da, hekayə janrı da o zaman meydana gəldi. Böyük şair və yazıçılarımız da yaradıcılıq uğurları qazandılar. Müəyyən mənfiliklər də özünü büruzə verdi ki, bu da dar çərçivəyə salınmaqla xarakterizə olunurdu. İnsanın vətəni də, dini də dəyişdirilə bilər, ancaq dindən başqa. Əks təsirdə, insan daha çox yaratmaq, yazmaq istəyir. Həmin illərdə xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadə "Gülüstan" poemasını yazdı. "Ana dili" şeirini yazdı. Başqa şairlərimiz də digər əsərləri yaratdılar. İnsan nəyə ehtiyac duyanda, gözəl əsərlər yaranır. Bütün gücünü, həyatını yaradıcılığa həsr edən insanlar üçün vətəndə axsa plana keçir. Mənim ən çox sevdiyim şair Səməd Vurğunun yaradıcılığı sovet dövrünə təsadüf edib. Görün "Azər-

xalq yaradıcılığından bəhrələnir. Nağıllardan, dastanlardan xəlqilik əxz etməsək, xalqdan ayrı düşə bilərik. Şair xalqın düşüncəsi ilə, əhval-ruhiyyəsi ilə yaşamaqlıdır. Xalq yaradıcılığını vaxtı keçmiş janr kimi qəbul edə bilmərik. İndi görün, bizim nə qədər şairlərimiz bayatı yazırlar. Hüseyn Kürdoğlunun "Minbir bayatı" kitabı çapdan çıxıb. Akademik Teymur Bünyadovun ikicildlik "Bayatı" kitabı işıq üzünə görüb. Bədii ədəbiyyatın təsiri, qüdrəti ondadır ki, hər yaş dövründə onu insan bir cür qavrayır. Gənlik dövründə oxuduğun əsərin təsiri bu gün tamamilə dəyişmiş olur. Ona görə də bədii ədəbiyyat əbədiyaşardır.

- *Bu gün dönüb arxaya baxsaydınız, nəyi silib atar, yaxud "nəyi etməmişəm" peşmançılığınızda yarana bilər?*

- Ümumən götürəndə həyatımdan razı-

şamış insanları tanımıram. Babamla bağlı qürurla yaşadığı zamanı, ictimai mühitdə nüfuzunu qələmə alardım. Babam yeganə mülkədar olub ki, öz əməli ilə ölüb. O, şəcərənin layiqli davamçıları var. 5 övlədim - 4 qızım, bir oğlum var. Hər birindən çox razıyam. Ağıllı və dərrakəli insanlardır. Xoşbəxt insanam. Cəmiyyətimizdən də çox razıyam. İki yüzilliyi, iki minilliyi yaşamışam. Həyatda keçəri və daimi xoşbəxtlik var. Daimi xoşbəxtlik Vətənin, torpağın azadlığı, müstəqilliyidir və insanların övladlarından yarımısıdır. Mən ikisini də görmüşəm. Müstəqilliyimizin bəhrəsini dəririk. Mən xaricdə olanda ölkələrin bayrağını dalğalanan görürdüm. Arzulayırdım ki, bizdə də belə olsun. Şükürlər olsun ki, arzuma çatdım. Ölkəmizdəki hüriyyət, azadlıq, əmin-amanlıq heç bir ölkədə yoxdur.

Milli ruha, milli düşüncəyə bağlılıq: ömrün kamillik və müdriklik zirvəsində

Qəzənfər Paşayev: "Azərbaycandakı əmin-amanlıq dünyanın heç bir ölkəsində yoxdur"

baycan" şeirini necə sadə bir dildə yazıb. Bu sadəlik özü bir istedadıdır. Yeri gəlmişkən, vurğulayım ki, o, bu əsəri ilə Azərbaycanşünaslığın əsasını qoyanlardandır. Həmin şeirə görə, S.Vurğunun həbs edib, sürgünə göndərə bilərdilər. Şairin ilahi tərəfindən gələn istedadı - nəzmə çəkdiyi misralar:

**Qonaq gəlmiş bizə quşlar,
Zülm əlindən qurtulmuşlar.-**

onu xilas etdi. Şairin dünyanın zülm içərisində olan ölkələrinə işarəsi, Azərbaycanın sülh, əmin-amanlıq içərisində yaşamasını vurğulaması ölümün pəncəsindən xilasına səbəb oldu.

İnsan daim ədəbiyyat nümunələrindən,

yam. Atam hər zaman deyirdi ki, oğul, ki-minləsə çörək kəsdiniz, sona qədər onun qədrini bilin. Var-dövlət hərəsi olmayın. Həyatım boyu belə yaşamışam. İctimai fəaliyyətim yaradıcılıq zamanımı alıb. Bir də vaxtımı alan tərcümələrim olub. İndi də bunun fəaliyyətimə təsiri var. Gündüz itən saatları gecələr bərpa etməyə çalışıram.

- *Öz şəcərənidən yazmağa başlaydınız, nədən başladınız?*

- İnsanın yeddi arxa dönəni var. Baba, ata, oğul. nəvə, nəticə, kötükçə, iticə. Mən babamdan yaza bilərəm. Çünki ondan əvvəl ya-

- *Qəzənfər müəllim, bu gün qəzetimizdə "Rakurs" rubrikasının ilk müəssisi siz oldunuz.*

- Bu günə qədər milli mətbuatda bir çox rubrikalar "Şəxsiyyətlər", "Portret" və s. olub. Rakurs, yeni baxış bir yenilikdir. Yenilik hər zaman yaxşıdır, qəbul olunandır. Baxış insanın həyata, cəmiyyətə, ətraf aləmə olan baxışıdır. Sizə uğurlar diləyir, rubrikanızın davamlı olmağını arzulayıram. Məmnundaram ki, ilk müsahibiniz də mən oldum.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Azərbaycanda istehsal olunan yanacaq Avro-3 standartına çatdırılacağı tarix açıqlandı

Azərbaycanda istehsal olunan yanacaq 2014-cü ilin sonunda Avro-3 standartına çatdırılacaq. Trend-in məlumatına görə, bu barədə çərşənbə axşamı jurnalistlərə Azərbaycan Standartlaşdırma və Sertifikatlaşdırma İnstitutunun direktoru Sabiq Abdullayev bildirib.

S.Abdullayev deyib: "Biz daim istehsal olunan benzinin keyfiyyəti üzərində çalışan ARDNŞ-lə (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) danışıqlar aparırıq. Bundan başqa, ARDNŞ-lə əməkdaşlıq çərçivəsində bizim aramızda əməkdaşlıq sazişi imzalanıb. Bu müqaviləyə əsasən, yeni neft emalı kompleksinin layihələndirilməsi, tikintisi və istismarı zamanı milli standartlar tətbiq ediləcək. Bu əməkdaşlıq altı illiyə nəzərdə tutulub və bu əməkdaşlığın nəticəsi kimi müxtəlif sahələrdə iki minə yaxın standart tətbiq olunacaq". S.Abdullayevin dediyi kimi, Nazirlər Kabinetinin yeni standartların tətbiqi üzrə qərar layihəsi hazırdır və ictimaiyyət bu qərarın qüvvəyə minməsi barədə məlumatlandırılacaq.

Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul qaydaları yanvarda açıqlanacaq

"Abituriyent" jurnalının 2014-cü il 1 sayı buraxılışının yanvar ayında nəşr olunması nəzərdə tutulur.

Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının mətbuat xidmətindən Trend-ə verilən məlumata görə, jurnalın həmin sayında ali təhsil müəssisələrinə və tam orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul qaydaları və qəbul proqramları, bütün imtahan fənləri üzrə həm qapalı, həm də açıq tipli test tapşırığı nümunələri, həmçinin həmin nümunələrin düzgün cavabları və abituriyentlər üçün digər bir sıra zəruri materiallar təqdim olunacaq.

"6 ildə 2000-ə yaxın beynəlxalq standart tətbiq ediləcək"

"Hazırda Azərbaycan ərazisində Bakı şəhəri yaxınlığında yeni Neft-qaz və Neft-kimya Kompleksinin inşası layihəsi çərçivəsində bu müəssisənin gələcək fəaliyyətinin təmin edilməsi üzrə standartların hazırlanmasına başlanılıb. Bununla bağlı, Sertifikatlaşdırma İnstitutu və Dövlət Neft Şirkəti arasında müvafiq razılaşma əldə olunub". SİA-nın məlumatına görə, bunu jurnalistlərə açıqlamasında Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin Standartlaşdırma və Sertifikatlaşdırma İnstitutunun direktoru Sabiq Abdullayev deyib. Onun sözlərinə görə, əldə olunan razılaşmanın əsas məqsədi kompleksin layihələndirilməsi, tikintisi və gələcəkdə istismarı zamanı istifadə olunacaq beynəlxalq standartların Azərbaycanada tətbiq edilməsi və milli standart kimi qəbul edilməsindən ibarətdir: "Razılaşmanın müddəti 6 il nəzərdə tutulub. Həmin müddət ərzində 2000-ə yaxın beynəlxalq standart Azərbaycan ərazisində milli standart kimi tətbiq olunacaq".

